

Miljøutfordringer for fjord og kyst i nord

Evj Jørgensen

Assisterende miljødirektør

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra*

3. april 2019

Nasjonale miljømål

1.1

Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtenester

1.2

Ingen arter og naturtypar skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga arter og naturtypar skal betrast

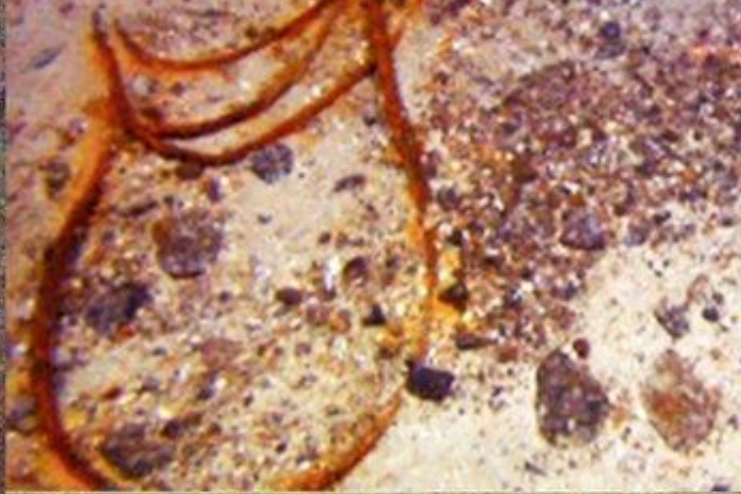
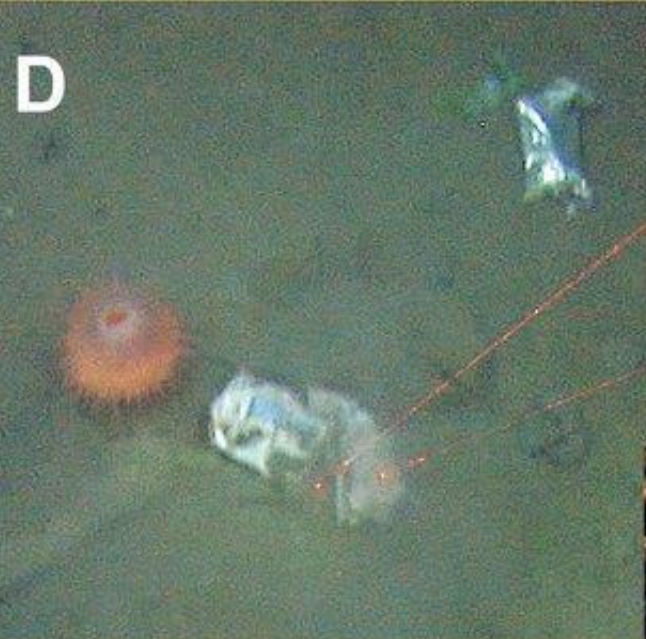
1.3

Eit representativt utval av norsk natur skal takast vare på for kommande generasjonar

- **Forurensing skal ikke skade helse og miljø**
- **Marin forsøpling er redusert**

Utfordring

- Omfanget og konsekvenser
- Stopp av kilder
- Kostnader
- Ren natur salgsvare

Kobber i fôr

Grenseverdi Cu i fôr: 25 mg/kg (NIFES)

Gjennomsnitt fullfôr 2015: 12 mg/kg

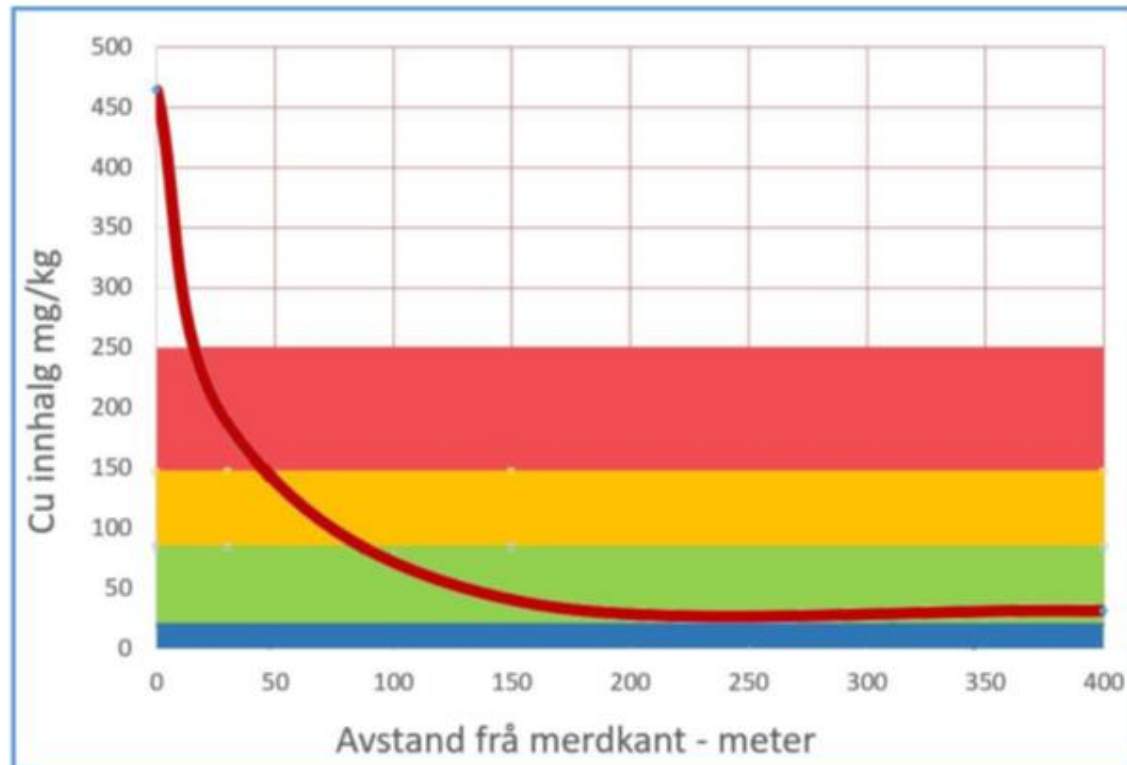
Estimert utslipp /lokalitet/år: 13,3 kg Cu

(fôrspill/#lokaliteter)

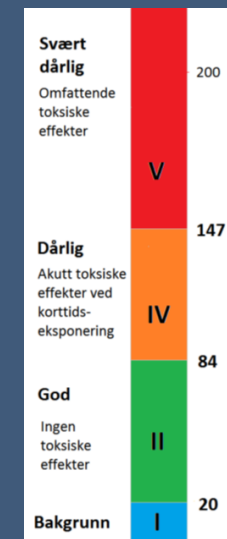

Resultater fra undersøkelser i Hordaland

Alle koparmålinger i Hordaland (ca 100 rapportar)

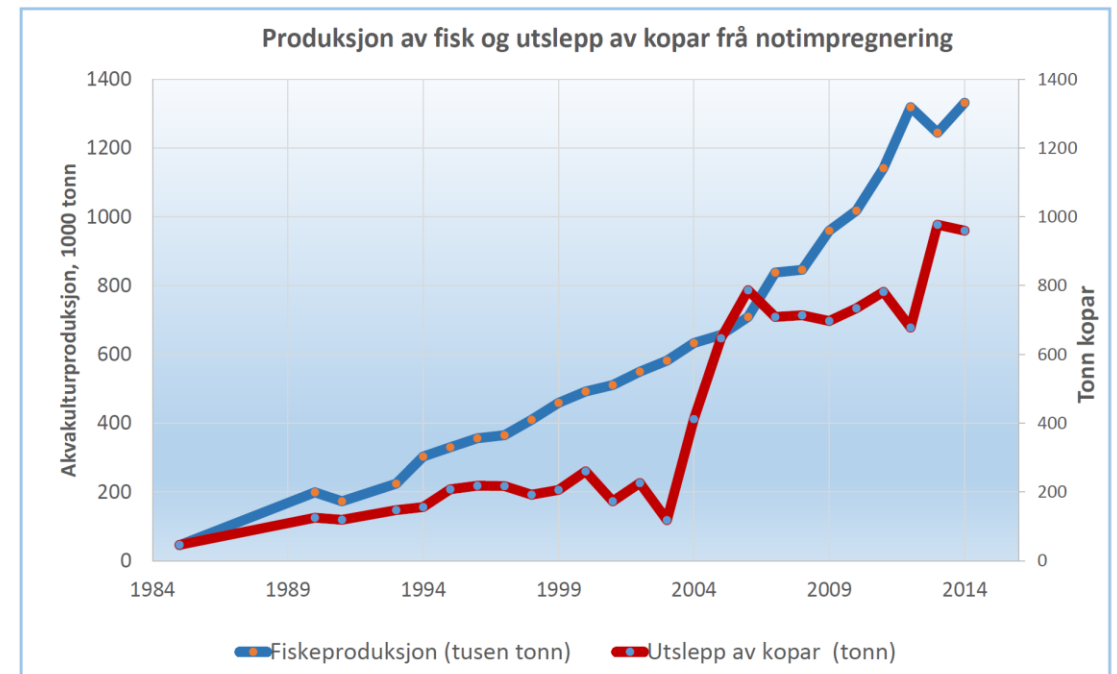
Ved 200 mg Cu/kg sediment er 50 % av artene som lever i sedimentet borte

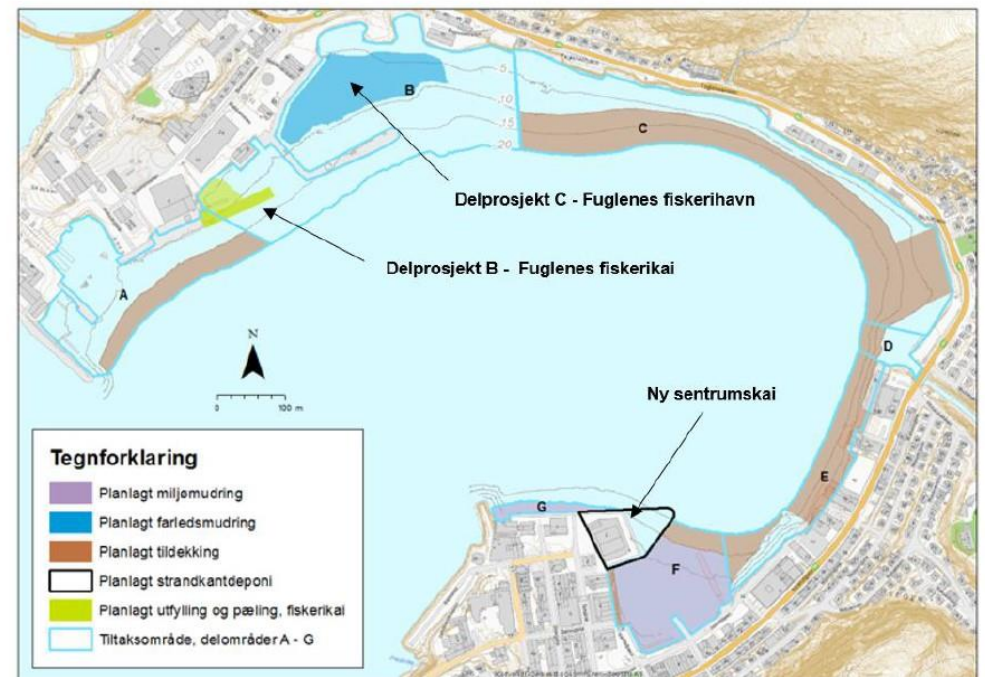

Notimpregnering (Cu)

Fylkesmannen i Vestland

Forurenset sjøbunn

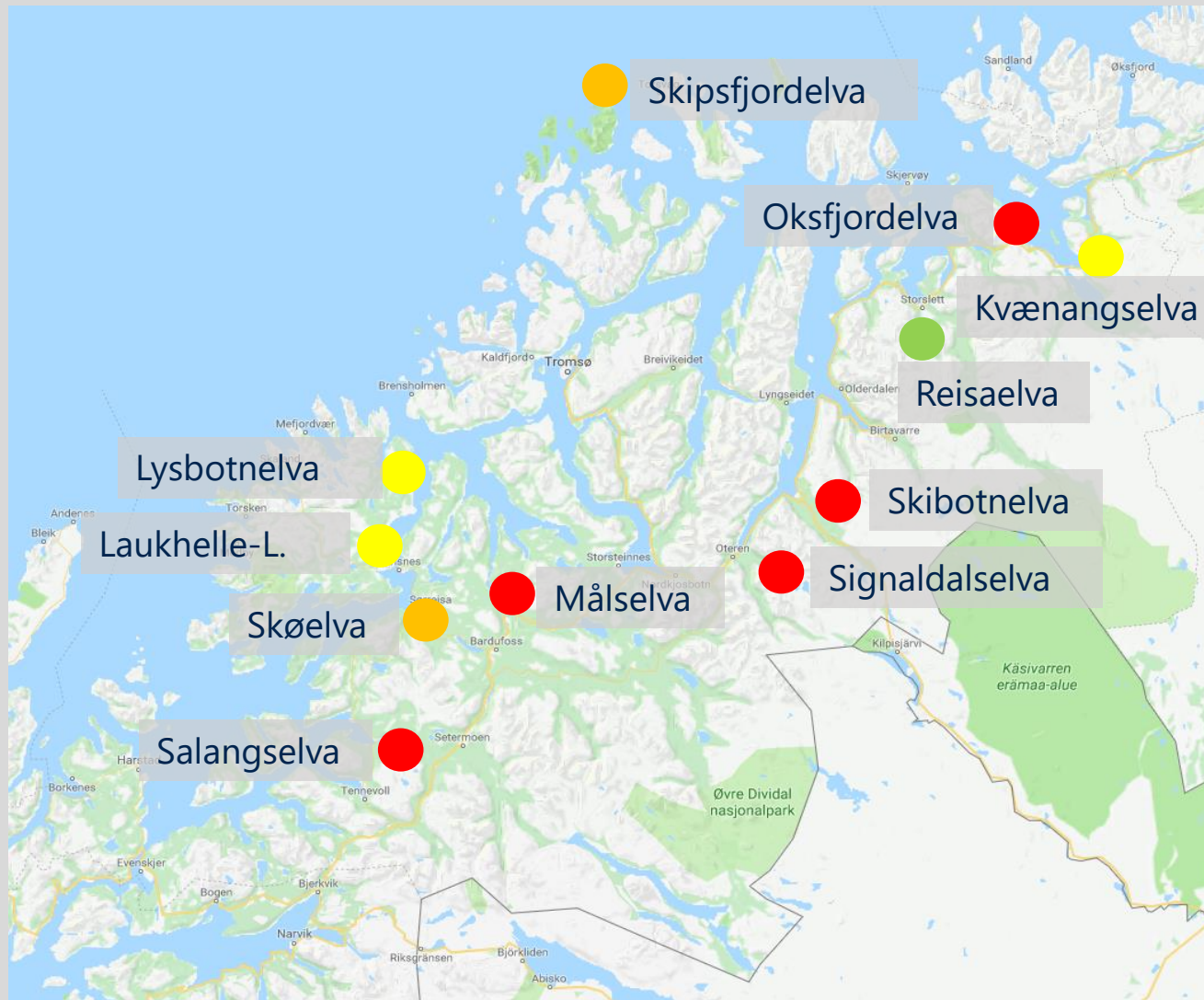
Biologisk mangfold

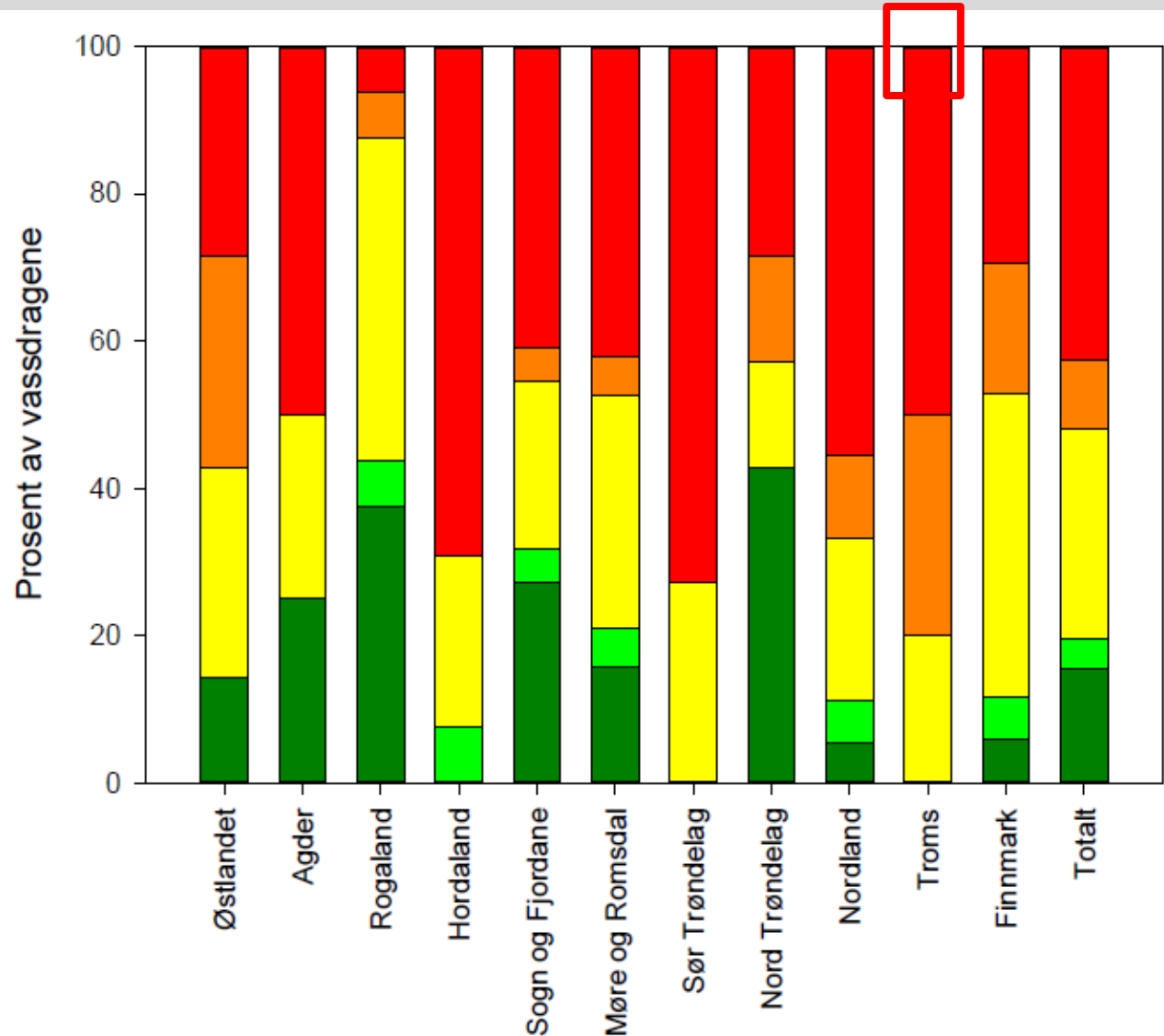
- Mål: bevare villaksen, høsting av overskudd
- Kvalitetsnorm
- Kunnskapsgrunnlaget
 - Ikke observerte genetiske endringer som skyldes rømt oppdrettslaks
 - Tilstrekkelig gytefisk
 - Normalt høstbart overskudd

Kvalitetsselement genetisk integritet

- I 10 av 11 vurderte laksebestander i Troms er det dokumentert genetiske endringer som følge av rømt oppdrettslaks
- 7 av 11- betydelige genetiske endringer

Hele kysten

Kvalitet på laksebestandene Troms vs andre fylker

Bestandene i Sør-Trøndelag og Troms hadde dårligst kvalitet

Disponering av arealer

Planprogram for Kystplan II Midt- og Sør-Troms

Interkommunal plan for sjøområdene i kommunene:
Berg, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Lenvik,
Målselv, Skånland, Sørreisa, Tjeldsund, Torsken og
Tranøy

- Veie interessene opp mot hverandre
- Samlet belastning
 - Kvalitetsnormen for laks er ikke nådd
 - Lus og kjemikalier
 - Annen påvirkning
- KU
 - Eksisterende kunnskap
 - Verktøy ikke tilgjengelig
 - Tilstrekkelig detaljert?

Fremmed art – endring bunnforhold

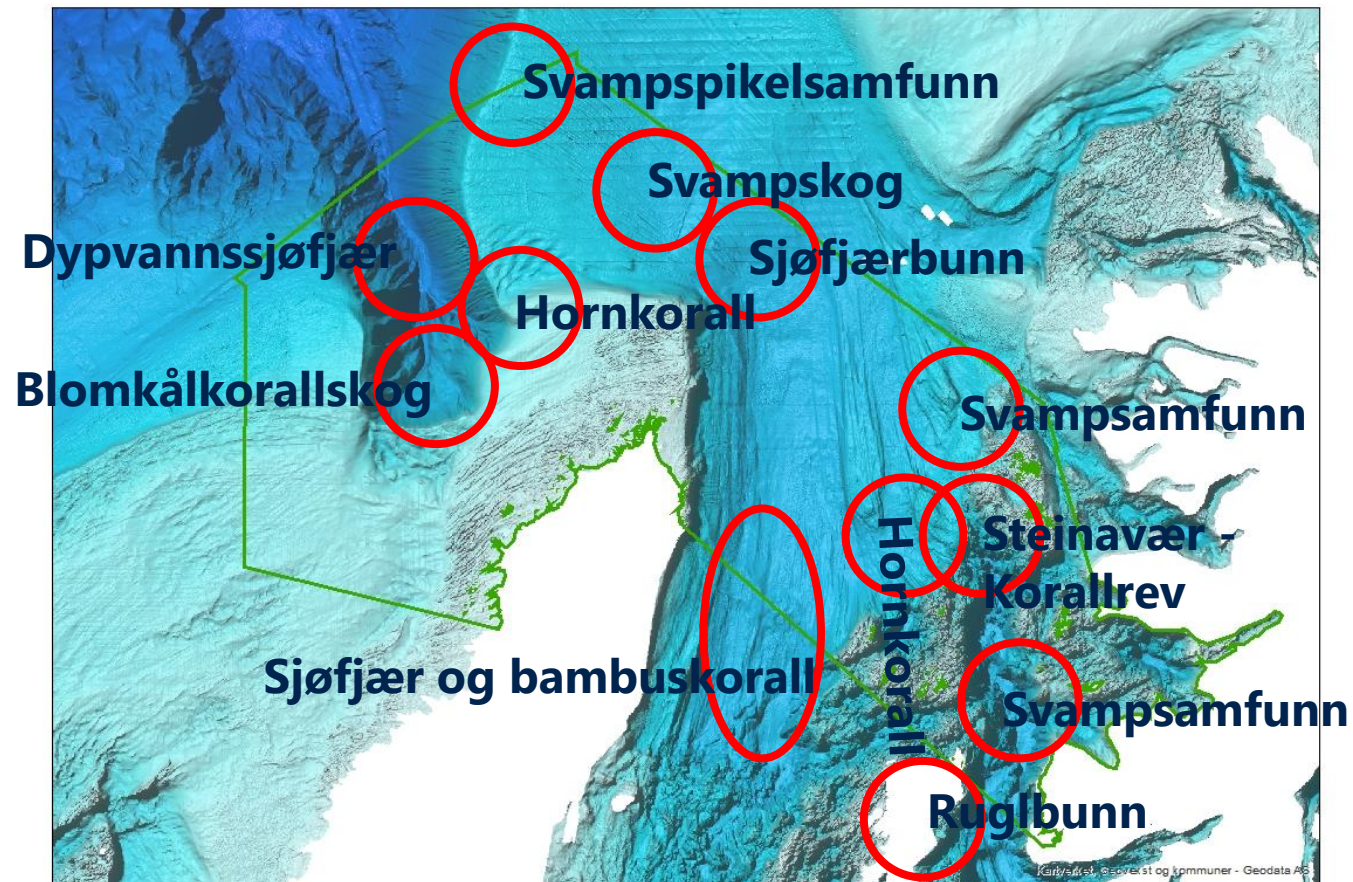

Foto: Fylkesmannen i Troms og Finnmark

- Redusert omlagring og vanntransport i sediment
- Transport av oksygen til dypere lag reduseres
 - Normale stoffomsetnings-prosesser hemmes
 - Sterkere lagdeling i sedimentene
 - Utvikling mot anoksiske forhold
- Gravende bunndyr redusert

Kunnskap om biologisk mangfold

- Andfjordtransekt marin verneplan
- Mange arter og naturtyper
- Veldig godt kartlagt av HI, NIVA m.fl.
- Samarbeid med Fylkesmannen i Nordland

Andfjorden - Bleiksdjupet

THE DEEP-SEA OFF LOFOTEN, VESTERÅLEN AND TROMS

5.1 Valérie Bellec, Terje Thorsnes, Leif Rise, Reidulv Bøe, Margaret Dolan and Odd Harald Selboskar

5.2 Lene Buhl-Mortensen, Pål Buhl-Mortensen, Børge Holte, Margaret Doland and Genoveva Gonzalez-Mirelis

- Vesterålens svar på Grand Canyon i USA.

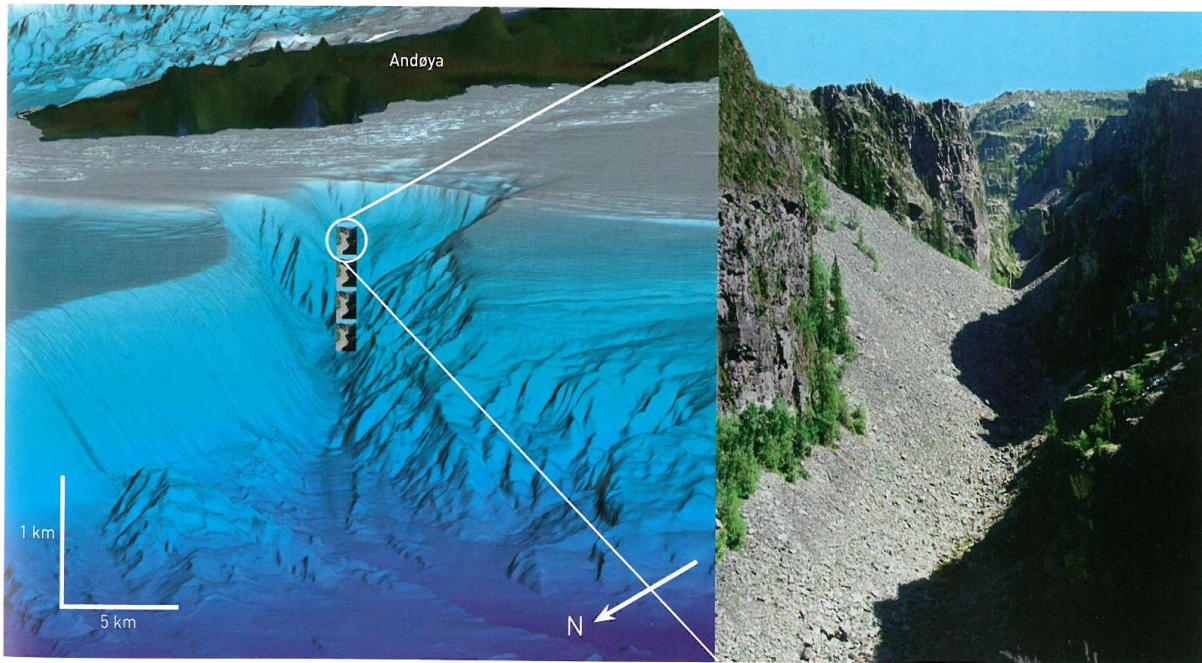

Figure 1. Many have been impressed by the dimensions of Jutulhogget (right), but in Bleiksdjupet (left), four Jutulhogget stacked on top of each other would not even reach to the top. Source Jutulhogget: Wikimedia.

Kunnskap naturtyper

Ruglbunn ved Krøttøya, i Harstad kommune i Troms
Filtrerer vann

De rosa ruglklumpene ligger lag på lag, og danner
fine hulrom og skjulesteder for mange smådyr
Grunnlag for rike fiskebestander

Kysten er ikke vår

Vi låner den av våre barn og
barnebarn

Å ta vare på havet er vårt
felles ansvar

Evy Jørgensen

Assisterende miljødirektør
fmtreejo@fylkesmannen.no
77 64 22 02 / 907 30 473

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra*

Facebook FylkesmannenTromsFinnmark

Twitter FylkesmannenTF

Nettside fylkesmannen.no/tf

